

OSVRT GLAVNOG UREDNIKA

Poštovani i dragi čitatelji časopisa Plin!

Polako se približavamo kraju prve polovice ove izazovne 2021. godine, razdoblja i dalje obilježenoga pandemijom koronavirusne bolesti COVID-19. Ipak, dočekali smo i poboljšanje epidemiološke situacije i popuštanje restriktivnih mjera koje se odnose na okupljanja ljudi na skupovima u zatvorenom prostoru, čime su se stekli uvjeti za održavanje 36. Međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin u Kongresnom centru Grand hotela Adriatic u Opatiji, od 16. do 18. lipnja 2021. godine. Vodeći plinski skup u jugoistočnoj Europi održat će se pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva gospodarstva i održiva razvoja Republike Hrvatske, Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Republike Hrvatske i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske te uz potporu mnogobrojnih sponzora i medijskih pokrovitelja. Stoga vas i ovim putem pozivamo da svojim sudjelovanjem pridonese uspješnom održavanju našega tradicionalnog skupa.

Posebno treba naglasiti da su organizatori i svi sudionici skupa dužni poštovati epidemiološke mjere koje će biti na snazi u vrijeme održavanja skupa. Tijekom tri dana održavanja skupa bit će izloženo 60-ak prezentacija iz 10 tematskih cjelina. Održat će se i tri panel-diskusije i dvanaest okruglih stolova. I ove godine bit će održana posterska sekcija sa zanimljivim radovima iz zemlje i svijeta. Nadalje, na izložbi plinske opreme i uređaja, koja je tradicionalna sastavnica skupa, mnogobrojni izlagači iz zemlje i inozemstva predstaviti će najnovije tehnologije i proizvode.

U središtu pozornosti 36. Međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin bit će uloga plina i plinske infrastrukture u budućnosti (promatrana i s obzirom na nova ograničenja emisija CO₂ koja je odredila Europska unija radi

dekarbonizacije europskog energetskog sustava do 2050. godine), proizvodnja plina, nagovještaj nove ere bioplina i vodika u energetici, važnost terminala za UPP na otoku Krku, aktualno tržište plinom, novi propisi te nove tehnologije i područja njihove primjene. Nakon dvije godine poslovni će partneri biti u prilici da na tradicionalnome mjestu na Kvarneru obnove svoje poslovne veze i ostvare nove kontakte i poslovne prilike.

U ovom broju časopisa Plin autor Zoran Dojčinović svojim se komentarom osvrnuo na još neiskorištene potencijale uporabe UPP-a u teškome kamionskom prijevozu, a napose u domaćem brodarstvu. Naglašava da je ovo vrijeme za implementaciju intenzivnog razvoja uporabe UPP-a u prometu, pri kojem će otvaranje punionice UPP-om (u sklopu realizacije cjelokupnog projekta terminala za UPP na otoku Krku) stvoriti uvjete za opskrbu gravitirajuće regije u skladu s novim europskim ciljevima smanjenja emisija CO₂.

Iz stranih medija prenosimo nekoliko zanimljivih objava. Iz priopćenja za tisak Uprave za promet Irske možemo doznati kako se s pomoću državnog mehanizma i programa potpore nastoji potaknuti znatnija uporaba alternativnih vrsta goriva radi dekarbonizacije prometnog sektora. Zanimljiva je i činjenica da je Ministarstvo prometa imenovalo irsku Državnu agenciju za prometnu infrastrukturu nositeljem i upraviteljem tog programa.

Sljedeća se objava tematikom nadovezuje na prethodnu upozoravajući na postojeću lošu kvalitetu zraka u UK. Naime, poslije provedenoga praćenja kvalitete zraka, sud EU-a presudio je da je Ujedinjeno Kraljevstvo deset godina kršilo ograničenja onečišćenja zraka. Razine dušičnog dioksida, uglavnom iz dizelskih vozila, i dalje su nedopušteno visoke u 75% urbanih područja, a Ujedinjeno Kraljevstvo nije uspjelo riješiti problem u skladu sa zakonom te bi se moglo suočiti s

financijskim kaznama ako ne poduzme mjere za usklađenost s odlukom.

Treća objava u ovom broju nosi naslov „Nova istraživanja pokazuju da su neuspjeli plinski projekti stajali EU 440 milijuna eura“. Global Witness, koji je proveo istraživanje, upozorava Europu da ne ponavlja iste pogreške u budućnosti pri odabiru sljedeće serije projekata u skladu s ažuriranom uredbom EU-a o transeuropskim energetske mrežama (TEN-E). Naime, ažurirana uredba TEN-E po novom isključuje naftovode i plinovode iz okvira financiranja od strane EU-a, ali ostavlja otvorena vrata za financiranje vodikovih mreža, koje se mogu izgraditi prilagođavanjem postojeće plinske infrastrukture.

Prvi od radova koje objavljujemo u ovom broju časopisa Plin, autora Nine Domazet i doc. dr. sc. Darka Pavlovića, nosi naslov „Primjena ukapljenoga prirodnog plina kao goriva u prometu teških kamiona (tegljača) – Možemo li imati i financijsko isplativ utjecaj i bez poticaja?“. Promet se smatra najvećim ekološkim, klimatskim i javnozdravstvenim problemom u Europskoj uniji. U radu je prikazana SWOT-analiza nabave teških kamiona (tegljača) na pogon UPP-om, uz prikaz poticaja za vozila na UPP u Europskoj uniji.

„Pravna regulativa i razvoj prometa s pogonom na stlačeni prirodni plin, ukapljeni prirodni plin i ukapljeni naftni plin“ rad je autora Martine Prpić, LL.M. i Dina Simonoski Bukovskog, LL.M. Pravni okvir Europske unije za alternativne energente u prometnom sustavu sadržan je u Direktivi 2014/94/EU. Ta je Direktiva implementirana u hrvatsko zakonodavstvo putem Zakona o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva. Autori obrađuju postojeće politike EU-a i hrvatske politike i pravno uređenje infrastrukture i tržišta alternativnim gorivima (koja se rabe u prometu s pogonom na stlačeni prirodni plin, ukapljeni prirodni plin i ukapljeni naftni plin) te upozoravaju na pravac razvoja infrastrukture i tržišta tim gorivima.

Uradu pod naslovom „Ponašanje i karakteristike ultrazvučnih plinomjera na distributivnom području GPZ-a“, autora Adriane Bejić, Gorana Panića, Berislava Pavlovića i Hrvoja Kozmara, opisana su eksperimentalno provedena ispitivanja ultrazvučnih plinomjera G4. Prikazani su rezultati za 45 plinomjera montirana na distributivnom području GPZ-a za potrebe ispitivanja GPRS-

modula za daljinsku komunikaciju plinomjera, kao i pripadajućeg softvera za obradu podataka. Četiri su plinomjera podvrgnuta ubrzanim ispitivanjima izdržljivosti, jedan je ispitivan na vatrootpornost, a dva su plinomjera ispitana s obzirom na funkcionalnost daljinski upravljanih ventila, prije i poslije rada. Autori su najavili nova ispitivanja, a naglasak budućih aktivnosti bit će na području utjecaja vrste radnog medija na mjernu točnost te utjecaja nečistoća i instalacije na rad plinomjera.

Europska je unija u protekla dva desetljeća prihvatila niz dokumenata i provodila politiku koja utječe na ublažavanje negativnih ekoloških procesa. U tom je kontekstu, u radu „Bioplin u kružnoj ekonomiji Europske unije“, Milan Ivanović iznio pregled osnovnih dokumenata EU-a u okviru zaštite okoliša i modela kružne ekonomije, upozoravajući na prednosti uporabe bioplina u odnosu prema drugim obnovljivim izvorima energije. Autor analizira proizvodnju i potrošnju bioplina na području Europske unije, a u zaključku prikazuje osnovne relacije uporabe bioplina na području EU-a i stanje u Republici Hrvatskoj u odnosu prema trendovima EU-a.

Uz ovaj broj časopisa Plin darujemo vam i tradicionalnu brošuru „Plinsko gospodarstvo Hrvatske“, s relevantnim podatcima o stanju plinskog sektora u 2020. godini, trendovima potrošnje plina i drugim zanimljivostima.

**predsjednik Hrvatske stručne udruge za plin
doc. dr. sc. Dalibor Pudić**